

Utlåtande om utkastet till VISION-planen

Stadsutvecklingsnämnden 28.04.2026
729/10.02.00/2026

Beredning och tilläggsuppgifter:

Generalplanechef Maija-Riitta Kontio, fornamn.efternamn@porvoo.fi

Nylands förbund utarbetar en ny etapplandskapsplan. Planen heter VISION – Innovativ grön omställning, den är Nylands femte etapplandskapsplan och den utarbetas för hela Nylands region. VISION-planen kompletterar och uppdaterar den gällande planhelheten vad gäller teman som rör en grön och ren omställning samt försvarsfrågor. Nylands förbund begär ett utlåtande av Borgå stad om utkastet till VISION-planen.

VISION-planen är en etapplandskapsplan som kompletterar och preciserar den gällande helheten för landskapsplanen inom fem teman kopplade till den gröna omställningen (energi; industriell produktion, cirkulär ekonomi och marksubstanshantering; natur och kolbindning; logistik och långväga persontrafik; vattentjänster och vattentillgångar) samt försvaret. Dessutom behandlar planen klimatförändringarnas begränsning och anpassning till dem samt säkerhet, resiliens och försörjningstrygghet som övergripande aspekter. Dessa aspekter beaktas framför allt i konsekvensbedömningen, men bland annat säkerhetsfrågor behandlas även i form av planlösningar i samband med den markanvändning som krävs för försvaret.

Måläret för den etapplandskapsplanen är 2050, precis som för Nylandsplanen (som vunnit laga kraft) som helhet, och dess utformning förblir lika övergripande och strategisk. Syftet med den nya landskapsplanen är att hitta lösningar på hur framtidens energilösningar, stora transportprojekt och centrum för den gröna omställningen ska förenas med miljö- och naturvärdena i det tätbefolkade Nyland.

Bland utmaningarna för den gröna omställningen i Nyland har man bland annat identifierat energitillgången samt behovet av lokaler för nya typer av näringsverksamheter som på olika sätt är kopplade till den gröna omställningen. När det gäller energifrågor behandlar planen solenergi, traditionell kärnkraft och småskalig kärnkraft samt energitransportnät. När det gäller solkraft anges inga reserverade områden på kartan, men i bestämmelserna i planförslaget finns bestämmelser som gäller solkraftverk i industriell skala.

Det centrala högspänningsnätet för elöverföring är markerat på kartan med obrutet streck. Beteckningen omfattar såväl 400 kV- som 110 kV-kraftledningar samt högspänningsförbindelser för likström i stamnätet. Ledningar som går i luften, på marken eller på havsbotten skiljs inte åt, utan alla betecknas på samma sätt. Enligt planbeskrivningen ska befintliga ledningskorridorer i första hand utnyttjas, vilket kan innebära att de behöver byggas ut, till exempel när en 110 kV-kraftledning ersätts med en mer effektiv 400 kV-ledning. De nya kraftledningsförbindelserna, för vilka det enligt planbeskrivningen finns tillräckliga bakgrundsundersökningar, har markerats med en riktgivande streckad linje.

På planritningen anges även den preliminära sträckningen för vätgasledningen samt behovet av anslutningar och gasledningsnätet. På kartan över detaljplanen är även den huvudsakliga vattenledningen mellan

Helsingfors och Borgå markerad med beteckningen "riktgivande sträckning för samhällsteknisk försörjning".

I VISION-planen anvisas potentiella platser för kluster av verksamheter inom den gröna industriella sektorn på regional nivå. Dessa områden har förutsättningar att i framtiden utvecklas till så kallade centrum för den gröna omställningen, även om de också kan erbjuda etableringsmöjligheter för andra, mer traditionella industri- eller logistikverksamheter. Planförslaget bygger på de utvecklingsområden för produktion och logistik, de utvecklingsområden för marksubstanshantering samt de områden för cirkulär ekonomi och avfallshantering som anges i den gällande Nylandsplanen, vilka i VISION-planen anges med en enda samlad planbeteckning, i stället för tidigare separata objekt- och områdesbeteckningar.

Sköldviks område är Nordens största kluster för oljeraffinering och kemisk industri, med målet att utvecklas till ett betydande centrum för bio- och cirkulär ekonomi. I det preliminära planförslaget har två utvecklingsområden för industriell produktion, logistik, marksubstanshantering och/eller cirkulär ekonomi anvisats vid Sköldvik och Kullo. Placeringen av anvisningarna har preciserats jämfört med Nylandsplanen, där det fanns ett utvecklingsområde för produktion och logistik (Sköldvik och Kullo) samt ett område för cirkulär ekonomi och avfallshantering (Sköldviks avfallscentral). Från den tidigare landskapsplanen för Östra Nyland kvarstår beteckningen T/kem samt beteckningen hamnområde för Sköldvik i Borgå. Beteckningen "Område för cirkulär ekonomi och avfallshantering" i Domargård ändras till utvecklingsbeteckning "Kluster inom produktion, logistik, marksubstanshantering och/eller cirkulär ekonomi".

Bland de stora järnvägsprojekten som presenteras i VISION-planen ingår den planerade Östbanan som går österut via Borgå, en sträckningsändring av Flygbanan samt hela godstågslinjen för Tallinntunneln norr om flygplatsen. På kartan över Östbanan visas alla alternativ som ingick i dess miljökonsekvensbedömning. Dessutom visas på kartan nya distributions- och rastplatser för alternativa bränslen för tung trafik. Två vägbeteckningar har anvisats till Borgå: Nestevägen och Sköldviksvägen.

En ny beteckning införs i planen: "Område av särskild betydelse för den biologiska mångfalden" (luo) för områden som är viktiga för fågelbeståndet och vattenmiljön. Med beteckningen "luo" markeras de viktigaste fågelområdena på internationell (IBA) och nationell (FINIBA) nivå samt Finlands ekologiskt betydelsefulla undervattensområden (EMMA). Det rör sig om en markering av egenskaper som inte innebär någon byggnadsbegränsning enligt 33 § i lagen om områdesanvändning. Beteckningen "luo" anger inte områdets användningsändamål, utan området kan ha många olika användningsområden. Denna markering begränsar inte användningen av området för primärproduktion, vilket omfattar såväl jord- och skogsbruk som fiske och fiskodling. Beteckningens styrande effekt bygger på den planeringsbestämmelse som föreskriver att markanvändningen ska planeras och genomföras på ett sätt som främjar bevarandet av de naturvärden som ligger till grund för beteckningen samt förbättringen av naturens tillstånd i området. I Borgå-området finns fyra områdesbeteckningar av typen "luo": Borgå ås mynningsområde, "Lillpernåviken", Seitlaxfjärden och ögruppen i Östra Östersjön, samt ett enskilt "luo"-objekt för "Stensböle skogar".

Kravet på grönförbindelser och markeringarna för grönförbindelser i den gällande landskapsplanen upphävs, och förbindelserna anges på kartan

delvis med nya placeringar, samtidigt som planeringsbestämmelsen för markeringen av kravet på grönförbindelser uppdaterades. I Borgå finns de nya markeringarna för grönförbindelser i huvudsak kvar på sina tidigare platser, men tre av dem har förlängts norrut.

De områden som har utsetts till naturskyddsområden anges i enlighet med den aktuella databas som Finlands miljöcentral (Syke) upprätthåller. Storlekskraven för att utse ett nytt område är desamma som i de gällande landskaps, det vill säga att området måste ha en yta på över 5 hektar och en bredd på över 200 meter. Ett undantag från detta är att inga nya skyddsområden utses inom försvarsmaktens områden. Till de befintliga markeringarna läggs till utvidgningar av områden som har inrättats som naturskyddsområden.

Det föreslås att planbeteckningen "Område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden i Nylandsplanen 2050 ska upphävas och i stället anges med uppdaterade avgränsningar i VISION-planen, så att den omfattar landskapsområden av nationellt värde (VAMA) i enlighet med regeringsbeslutet från 2021. Uppdateringen innebär inga innehållsmässiga ändringar av gällande planbestämmelser eller allmänna planeringsbestämmelser. Beskrivningen av egenskapsmarkeringen bifogas i detaljplanebestämmelserna med uppdaterade årtal. Innehållsmässigt förblir planbestämmelserna oförändrade.

Hela utkastet till planen finns att ta del av på planens webbplats:

<https://uudenmaanliitto.fi/kaavoitus-ja-liikenne/maakuntakaavat/visiokaava/visio-kaavan-luonnos/>

Bilaga: Utlåtande om utkastet till VISION-planen

Stadsutvecklingsdirektören

Stadsutvecklingsnämnden föreslår stadsstyrelsen att Borgå stad ger det bifogade utlåtandet om utkastet för VISION-planen.

Paragrafen justeras genast.